مقاله پژوهشی

ژورنال کلاب نقطه عطف دانش درمانگری و تجربه بالینی: ارائه الگو

زهرا عبدخدایی*، نجمه کی‌نژاد، مهتاب محمودی کیوانی، عارفه زنگی‌آبادی

چکیده

مقدمه: دنیای امروز دنیای دانش و اطلاعات است و علوم مختلف با تکیه بر دانش و پژوهش توانسته‌اند به رشد روزافزون خود دست یابند. بنابراین پژوهش و شیوه‌ی خوانش پژوهش‌ها و کاربرد آنها در یک بستر بالینی اهمیتی ویژه دارد. این پژوهش بر آن است تا علاوه بر بررسی مروری مطالعات در رابطه با «ژورنال‌کلاب» با تمرکز بر علومی که با بالین بیمار در ارتباط هستند نظیر علوم پزشکی و روانشناسی به ارائه الگو مفید و تعاملی برای برگزاری جلسات بپردازد.

روش‌ها: در این مطالعه مرور روایتی کلید واژه‌های ژورنال کلاب و همراهی آن با واژگان "تاریخچه"، "ارائه"، "روان‌شناسی"، "روان‌شناسی بالینی" و "پژوهش بالینی" در پایگاه‌های اطلاعاتی Google Scholar, Pubmed, Ensani, SID, Magiran, Civilica, Irandoc, Noormagzدر بین سال‌های ۱۳۷۹– ۱۳۹۸ هجری– شمسی و ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۹ میلادی مورد جستجو قرار گرفت.

نتایج: در جستجوی مقدماتی۲۸۴ مقاله به دست آمد که پس از حذف مقالات تکراری (۱۴۳ مقاله) و پس از مطالعه عنوان و چکیده و در نظر گرفتن معیارهای ورود و خروج ۲۹ مقاله وارد مرور شدند. یافته‌ها در سه مضمون کلی "ضرورت، اهداف و ارائه" به دست آمد. مضمون اصلی اهداف دارای پنج مضمون فرعی و مضمون اصلی ارائه شامل دو مضمون فرعی است.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج مطالعات جهت برگزاری جلسات ژورنال کلاب که بتواند نقطه عطف دانش و تجربه باشد، لازم است اصول و قواعدی رعایت شود. با توجه به این اصول مدل پنج مرحله‌ای جلسات ژورنال کلاب شامل مرحله مقدماتی، کاوش، اعتباریابی، انتخاب و ارائه و مرحله تکمیلی ارائه شد.

واژه‌های کلیدی: ژورنال کلاب، مرور روایتی، روانشناسی بالینی، علوم پزشکی.

مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی/ مهر ۱۳۹۹؛ ۲۰(۲۱): ۱۷۲ تا ۱۸۳

مقدمه

ژورنال کلاب یک شیوه آموزش ضروری و شناخته شده و مهمی است که در سراسر دنیا در حوزه‌های مختلف مورد استفاده قرار می‌گیرد(۱). آنچه این روش آموزشی را در رویکردهای بالینی ارزشمند می‌سازد ارائه تحقیقاتی به روز، با کیفیت بالا و مبتنی بر شواهد تجربی است(۲). امروزه علوم بالینی شاهد شکاف عمیقی بین پژوهش تجربی و عمل بالینی هستند و این شکاف از قدرت و قوت هر دو این حوزه‌ها خواهد کاست. هر اقدامی در راستای توسعه و انتشار برگزاری ژورنال کلاب در علوم بالینی

* **نویسنده مسؤول:** دکتر زهرا عبدخدایی (استادیار)، پژوهشکده خانواده، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران، z_abdekhodaie@sbu.ac.ir

نجمه کی‌نژاد، دانشجوی ارشد روانشناسی بالینی خانواده، پژوهشکده خانواده، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران. (n.keynezhad@mail.sbu.ac.ir)؛ مهتاب محمدی کیوانی، دانشجوی ارشد روانشناسی بالینی خانواده، پژوهشکده خانواده، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران. (mahtabmohammadi6821@yahoo.com)؛ عارفه زنگی‌آبادی، دانشجوی ارشد روانشناسی بالینی خانواده، پژوهشکده خانواده، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران. (arefe.zangiabadi@gmail.com)

تاریخ دریافت مقاله: ۹۸/۱۲/۲۳، تاریخ اصلاحیه: ۹۹/۳/۷، تاریخ پذیرش: ۹۹/۴/۸

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-25]

ضرورتی به اندازه اهمیت مداخلات بالینی بر روی انسان دارد.

ژورنال‌کلاب به عنوان یکی از روش‌های کلاسیک آموزش پزشکی به شمار می‌رود که قدمت آن به سال‌های ۴۵-۱۸۳۵ بر می‌گردد. این جلسات با هدف بروزرسانی و رشد دائمی و همواره حرفه پزشکی مورد استفاده قرار گرفت(۳). واژه "ژورنال‌کلاب" اولین‌بار در خاطرات و نامه‌های جیمز پاژه (James Paget) استفاده شده است. وی اشاره می‌کند که سالن‌های خارج از بیمارستان سنت بارتلمیو (Bartholomew's Hospital) در لندن از سال‌های ۱۸۳۵ تا ۱۸۵٤ جایی بودند که پزشکان در آن به مطالعه مجلات و روزنامه‌ها می‌پرداختند. یکی از افرادی که نقش عمده‌ای در خیزش ژورنال‌کلاب بر عهده دارد سر ویلیام اوسلر (Sir William Osler) پدر پزشکی مدرن و از بنیان گذاران بیمارستان جان‌هاپکینز (John Hopkins) است. اولین ژورنال‌کلاب کلاسیک توسط وی در دانشگاه مک گیل (McGill) برگزار شد(٤).

جانزهاپکینز (تأمین‌کننده مالی دانشگاه جان هاپکینز) نخستین ژورنال‌کلاب خود را در سال ۱۸۸۹ برگزار کرد و این ماجرا چنان توسعه یافت که در دهه‌های اول قرن بیستم، بیش‌تر دپارتمان‌های دانشگاه هاپکینز(Hopkins University)، ژورنال‌کلاب تخصصی خود را به صورت منظم در برنامه ماهانه‌ی خود قرار دادند(٥). ژورنال‌کلاب به «جلسات گروهی از پزشکان که به طور مرتب برای بحث در مورد مقالات جالب منتشر شده در جدیدترین مجلات پزشکی، یکدیگر را ملاقات می‌کنند» گفته می‌شود. ویژگی اصلی هر ژورنال‌کلاب این است که تمام اعضا باید در ارائه مقاله و بحث در مورد مقالات مشارکت فعال داشته باشند(۳).

در ایران نیز در دانشگاه‌های علوم پزشکی مدت‌ها است که ژورنال‌کلاب‌هایی برگزار می‌شود، اما ژورنال‌کلاب مبتنی بر شواهد از سال ۱۳۸۵ توسط اعضای هیأت‌علمی دانشکده‌های پزشکی برگزارشده است. در زمینه‌ی علوم تربیتی دانشکده‌ی روانشناسی دانشگاه‌های شهید بهشتی، تهران و همچنین دانشکده‌ی علوم انسانی دانشگاه تربیت مدرس نیز اقدام به برگزاری ژورنال‌کلاب کرده‌اند(٦). اما این اقدامات آنچنان قوی و قدرتمند نبوده که بتواند به عنوان یک نهضت قوی مطرح باشد. برگزاری ژورنال‌کلاب به روش حل مسأله نیز اولین بار توسط جورابچی در سال ۱۹۸۲ در بیمارستان عمومی پونتیاک(Pontiac General Hospital) معرفی گردید(۷).

آنچه باعث شد این پژوهش شکل بگیرد، اهمیت توجه به هم افزایی دانش و تجربه در علومی است که با بالین بیمار سر و کار دارند، که می‌توان علوم پزشکی و روانشناسی بالینی را علوم شاخص و مهم در این زمینه به شمار آورد. به نظر می رسد در روانشناسی بالینی نیز مانند سایر علوم خلا جدی توجه به این مسأله به چشم می‌خورد(۸)؛ به طوری که استفاده از این شیوه آموزشی به طور محدود در پیشینه مطالعات علومی غیر از پزشکی یافت می‌شود و اغلب رویکردهای مختلف ژورنال کلاب در بستر پزشکی شکل گرفته است. مطالعه حاضر به مرور روایتی مطالعات در زمینه ژورنال کلاب پرداخت تا علاوه بر بررسی جایگاه این خیزش در مطالعات، به یک مدل منسجم و کاربردی برای برگزاری جلسات دست یابد. مدلی که جلسات را از ارائه صرف یک نفر و یا بحث حداقلی به چالش حداکثری و تولید فضای بیش‌تری برای تفکر و نقد تبدیل نماید.

روش‌ها

پژوهش حاضر یک مرور روایتی است که در سال ۱۳۹۸ با جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی Google Scholar، Pubmed Pubmed, SID, Ensani, Irandoc, Civilica, Magiran, Noormagz صورت گرفت. از آنجا که هدف مطالعه با توجه به علوم بالینی طرح ریزی شده است کلیدواژه‌های جستجو شده شامل ژورنال کلاب (Journal Club) به تنهایی و با استراتژی جستجوی و/ با واژگان تاریخچه (History)، ارائه (Presentation)، روان‌شناسی

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-25]

(Psychology)، روان‌شناسی بالینی (Clinical Psychology)، پژوهش بالینی(Clinical Research) انجام شد. تعداد مقالات کلی به دست آمده از جستجو اولیه در بین سال‌های ۱۳۷۹- ۱۳۹۸ هجری- شمسی و ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۹ میلادی چهار میلیون و چهارصد و سی و پنج هزار مقاله بود. با حذف مقالاتی که عناوین ژورنال کلاب‌ها و رویدادهای مربوط به ژورنال کلاب‌ها بود، ۲۸٤ مقاله باقی ماند و با حذف مقالات تکراری ۱٤۳ مقاله به دست آمد. از این تعداد نهایتاً ۲۹ مقاله وارد مرور شد. ملاک‌های خروج مقالات عبارت بودند از: غیر مرتبط بودن مقاله با هدف پژوهش، چاپ در مجلاتی که از نظر وزارت علوم، تحقیقات، فناوری و وزارت بهداشت نامعتبر شناخته شدند، عدم دسترسی به متن کامل مقاله، تکراری بودن، و نهایتا زبان نگارش مقاله به زبانی غیر از فارسی یا انگلیسی بوده است. ابتدا چکیده‌ی مقاله‌های انتخاب شده مطالعه و پس از اطمینان از دارا بودن معیارهای لازم، تمام متن مقاله توسط نویسندگان پژوهش(که مسئولیت طراحی و برگزاری ژورنال کلاب‌های پژوهشکده خانواده دانشگاه شهید بهشتی را بر عهده دارند) مورد بررسی و تحلیل قرار گرفت.

نتایج

مطالعه حاضر با مرور روایتی ۲۹ مقاله (که مشخصات آنها در جدول ۱ آمده است) به سه مضمون اصلی در رابطه با ژورنال کلاب دست یافت که عبارتند از: "ضرورت، اهداف و ارائه". "اهداف" شامل پنج مضمون فرعی و "ارائه" شامل دو مضمون فرعی است که در ادامه به تعریف و توضیح آنها پرداخته خواهد شد.

۱. ضرورت: این مضمون به مواردی در پژوهش‌ها اطلاق می‌شود که تمرکز بر تشریح "چرایی" برگزاری ژورنال کلاب دارد. تفاوت "ضرورت با اهداف" این است که ضرورت، اهداف را توجیه می‌نماید. به این مضمون در ۱۵ مورد پرداخته شده است(جدول۱). برگزاری ژورنال‌کلاب همواره مورد توجه دانش‌پژوهان پزشکی بوده است و همانند سایر شیوه‌های آموزش بالینی همچون راند، گزارش صبحگاهی و گزارش موردی، محل کاربست دانش تئوری در عمل بوده است؛ با این تفاوت که از دانش تئوری در نقد نظرات و پژوهش‌های دیگران که انجام هر یک می‌تواند زمان زیادی طول کشیده باشد، استفاده می‌شود. در این شیوه آموزشی، آموزش و نقد در کنار یکدیگر قرار دارند(۹تا۱۱). مزایای بسیار این روش آموزشی و نیاز به پرکردن خلاء آن در نظام آموزش‌های درمانی به حدی ضروری است که بسیاری از مراکز آموزشی و دانشکده‌ها اقدام به برگزاری ژورنال‌کلاب مجازی کرده‌اند(۹و۱۲).

۲. اهداف: این مضمون به مواردی اطلاق می‌شود که در پژوهش‌ها به عنوان اهدافی است که برای به دست آمدن آنها ژورنال کلاب برگزار می‌شود. هدف اولیه‌ی برگزاری ژورنال‌کلاب تا سال ۱۹۸۰ آشنا کردن دانشجویان و اساتید شرکت‌کننده با پیشینه‌ی مطالعات پزشکی بود(۹و۱۳). از اوایل قرن ۲۱ ژورنال‌کلاب‌ها بیش‌تر با اهداف قرار گرفتن در جریان پیشرفتهای علمی روز جهان، آموزش مهارت ارزیابی نقادانه مقالات، اثربخشی مفید بر مهارت‌های بالینی و ایجاد ایده‌های تحقیقاتی به روز برگزارشد(۱٤تا۱٦) و این فرآیند تا به حال تداوم دارد. ۲۲ مقاله به این اهداف پرداخته‌اند (جدول ۱). مضامین فرعی در زمینه اهداف ژورنال کلاب عبارتند از:

۲-۱- آموزش خوانش مقاله: به این معنی که یکی از اهداف ژورنال کلاب تمرین و آموزش دانشجویان جهت جستجو در منابع معتبر، به دست آوردن اطلاعات مفید، نحوه استفاده از اطلاعات، بهبود مهارت‌های خواندن، آموزش دادن و کسب توانایی‌های آگاهانه برای خواندن و نوشتن یک مقاله‌ی علمی است(۹و۱۳)

۲-۲- بررسی روش شناسی مطالعات: ژورنال کلاب با هدف ایجاد فرصتی است تا علاوه بر بحث‌های تخصصی، بحث‌هایی در مورد روش‌های آمار نیز مطرح شود. در این جلسات به روش‌شناسی تحقیقات صورت گرفته است و ارزیابی اعتبار و پایایی پژوهش‌های قبلی پرداخته

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-25]

می‌شود(۱۰و۱۷). در این راستا روش‌های آماری مورد استفاده با نگرشی انتقادی مورد بحث و ارزیابی قرار می‌گیرد(۹و۱۰و۱۹و۱۸). همچنین آموزش و آشنایی با بهترین و به‌روزترین روش‌های پژوهش و کاربرد این روش‌ها مورد توجه جدی قرار می‌گیرد(۱۳).

۲-۳- توسعه مهارت نقد: آموزش و توسعه مهارت‌های نقد مقالات، تکنیک‌های نقد آگاهانه، بهبود و ترویج تفکر انتقادی، از دیگر اهداف عمده ژورنال‌کلاب‌ها به شمار می‌آید(۱۰و۱۳و۱۷و۲۰).

۲-٤- توسعه درمان مبتنی بر دانش: این روش به افزایش استفاده از یافته‌های پژوهشی در کار بالینی منجر می‌گردد(۱۰و۱۷) و روشی برای ارتقای عملکرد پزشکی مبتنی بر شواهد به شمار می‌آید(۹و۱۳).

۲-٥- ایجاد تعاملات علمی – اجتماعی: ژورنال‌کلاب یک محل اجتماعی برای آموزش حرفه‌ای است که طی آن فضا را برای بهبود رابطهی متقابل علمی و فرصت اجتماعی برای یادگیری رو در رو و پیشرفت مشارکت گروهی فراهم می‌کند(۳و۱۹و۲۰) و این پدیده به ایجاد تعاملات اجتماعی-علمی کمک می‌کند(٦). در این تعامل و گفتگوی باز فضایی برای خلق ایده‌های نوین تحقیقاتی نیز فراهم می‌گردد(٤).

۳- ارائه: این مضمون به مواردی اشاره دارد که در پژوهش‌ها در مورد " اجرای" ژورنال کلاب پرداخته‌اند. این مضمون به دو مضمون فرعی طرح و مدل قابل دسته‌بندی است. در ۲۳ مقاله به این مضمون پرداخته شده است (جدول ۱).

۳-۱- طرح: طرح ژورنال کلاب عبارت است از توصیف اهداف عملیاتی و نقشه راه کلی برای اجرا و برگزاری جلسات. نحوه ارائه ژورنال کلاب بر اساس چهار طرح کلی ارائه می‌گردد(۱۰و۲۰).

۳-۱-۱- طرح تجربی: در این نوع طرح در چند جلسه مقاله‌هایی که روش‌های مختلفی برای مطالعه یک موضوع یکسان ارائه کرده‌اند بررسی می‌شوند. به این ترتیب اعضا با نقاط قوت و ضعف تحقیقات، شیوه‌های مختلف مطالعه آشنا می‌شوند.

۳-۱-۲- طرح ایجاد بحث و جدل: در این روش مقاله‌هایی که در آن‌ها نظرات و نتایج متضاد در مورد موضوع واحد مطرح شده‌اند انتخاب می‌شوند. در این طرح، دو گروه از شرکت‌کنندگان دارای دیدگاه متفاوت با یکدیگر بحث می‌کنند و یک عضو هیأت‌علمی بی‌طرف بحث را جلو می‌برد. این روش برای افرادی که باید اطلاعات را از تحقیقات مختلف جمع‌آوری کنند و نظریه و ایده تولید کنند، مناسب است.

۳-۱-۳- طرح انتخاب مقالات کلاسیک: در این طرح به انتخاب مقالات بنیادین و نخستین که دارای اهمیت و تأثیر زیادی در زمینه موضوع خاص علمی دارند پرداخته می‌شود. از این روش برای غنی کردن زمینه اطلاعاتی در مورد مبانی و تحقیقات انجام شده استفاده می‌شود.

۳-۱-٤- طرح تحلیل وسواس‌گونه یک مقاله: در این روش در ژورنال‌کلاب یک مقاله ارائه می‌شود و در مورد جزییات طراحی تحقیق و آنالیز داده‌ها به صورت ریزبینانه بحث می‌شود.

۳-۲- مدل: به تفصیل و جزییات برگزاری جلسه و ساختار اجرایی آن گفته می‌شود که بر اساس چهار نوع طرح ارائه شده تنظیم می‌گردد. به این معنی که بر اساس یک طرح می‌شود چند مدل تدوین کرد و یا می‌تواند یک مدل مبتنی بر چند طرح باشد. بر این اساس مدل‌های متنوعی ارائه شده است؛ در ادامه به طور خلاصه به انواع متداول این مدل‌ها اشاره می‌شود.

۳-۲-۱- ژورنال‌کلاب سنتی : در این مدل پزشکان تازه وارد مقاله‌ها را انتخاب می‌کنند و پزشکان ارشد ارائه‌ی آن‌ها را نقد می‌کنند. هدف این روش انتخاب تصادفی مقالات و بررسی آن‌ها بدون استفاده از راهنما برای اعتبار و کاربرد بالینی است(۱۳و۲۱و۲۲).

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-25]

جدول ۱: مشخصات مقالات مرور شده مرتبط با ژورنال کلاب بین سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۹

ردیف	نویسنده اول	سال مطالعه	نام مجله	نوع مطالعه	مضامین اصلی مطرح شده	روش گرداوری اطلاعات	منبع ارائه اطلاعات (جمعیت مورد مطالعه)	شماره منبع
۱	Szucs KA	۲۰۱۷	Occupational Therapy In Health Care	آزمایشی	اهداف، ارائه	پرسشنامه	دانشجویان	۳
۲	Banidavoodi SH	۲۰۱۱	Avvalin Congereh elmi pazhouheshi sarasary touseeh va tarvij e olum e tarbiyati…	توصیفی تحلیلی	ارائه	پرسشنامه	اساتید ، دستیاران و کارورزان گروه اطفال	٤
۳	Topf JM	۲۰۱۷	The American Journal of Kidney Diseases	گردآوری	ضرورت، ارائه	بررسی مستندات	–	٥
٤	Eini A	2016	Roshde Amoozesh E Olum E Ejtemaee	گردآوری	اهداف، ضرورت	بررسی مقالات	–	٦
٥	Berman D	2019	The Journal of Surgical Education	آزمایشی	ضرورت، اهداف، ارائه	پرسشنامه	دانشجویان پزشکی	۹
٦	Hoseini SM	۲۰۰۲	The Journal of Qazvin University of Medical Science	مقاله مروری	ضرورت، اهداف، ارائه	بررسی مقالات	–	۱۰
۷	Rosenthal KS	۲۰۱۷	Journal of Medical Education and Curricular Development	گردآوری	ضرورت، ارائه	بررسی مستندات	-	۱۱
۸	Khadem Rezaeian M	۲۰۱۷	Medical Journal of Mashhad University of Medical Sciences	آزمایشی	ضرورت، اهداف	پرسشنامه	دانشجویان و اعضای هیئت علمی در تمامی رشته های تخصصی بالینی	۱۲
۹	Ankola AV	۲۰۱۱	Journal of Indian Association of Public Health Dentistry	گردآوری	اهداف، ارائه	بررسی مستندات	-	۱۳
۱۰	Sortedahl C	۲۰۱۲	Worldviews Evidence Based Nursing	آزمایشی	اهداف، ضرورت	پرسشنامه و مشاهده	پرستاران	۱٤
۱۱	Swift G	۲۰۰٦	Advances in Psychiatric Treatment	مقاله مروری	اهداف، ارائه	بررسی مستندات و مقالات	–	۱٥
۱۲	Gloeckner MB	۲۰۱۲	Journal for Nurses in Staff Development	گردآوری	اهداف، ضرورت	بررسی مستندات	–	۱٦
۱۳	Shariat Moharari R	۲۰۰۸	The Journal of Urmia University of Medical Sciences	مقاله مروری	اهداف، ارائه	بررسی مستندات و مقالات	–	۱۷
۱٤	Hartzell JD	۲۰۰۹	Medical Teacher	آزمایشی	اهداف، ضرورت	پرسشنامه	رزیدنت پزشکی	۱۸
۱٥	Carta T	۲۰۱۸	Burns	ترکیبی (کمی و کیفی)	اهداف، ضرورت	پرسشنامه و مصاحبه	متخصصان حیطه‌های مختلف بالینی	۱۹
۱٦	Dzara K	۲۰۱۹	Academic Pediatrics	ترکیبی (کمی و کیفی)	اهداف، ارائه	پرسشنامه و مصاحبه	رزیدنت‌های اطفال	۲۰
۱۷	Dwarakanath LS	۲۰۰۰	Hospital Medicine	گردآوری	ضرورت، ارائه	–	–	۲۱
۱۸	Packard K	۲۰۱۱	Innovation in Pharmacy	آزمایشی	اهداف، ارائه، ضرورت	پرسشنامه	دانشجویان پزشکی	۲۲
۱۹	Shahi R	۲۰۰٦	The Journal of Evidence-Based Dental Practice	گزارش کوتاه	اهداف، ارائه، ضرورت	مقالات	–	۲۳
۲۰	Phillips RS	۲۰۰٤	BMJ Evidence-Based Medicine	گزارش کوتاه	اهداف، ارائه، ضرورت	–	–	۲٤
۲۱	Turner A	۲۰۱۱	Journal of Medical Imaging and Radiation Sciences	گردآوری	ارائه، اهداف	–	–	۲٥

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-25]

۲۲	Chan TM	2015	Journal of Continuing Education in the Health Professions	گردآوری	ارائه، اهداف	–	–	۲۶
۲۳	Kean EB	۲۰۱۳	American Journal of Nursing	گزارش کوتاه	اهداف، ارائه، ضرورت	–	–	۲۷
۲٤	Chang SC	2018	Computers & Education	آزمایشی	ارائه	پرسشنامه	دانش آموزان	۲۸
۲۵	Bounds R	۲۰۱۸	The Western Journal of Emergency Medicine	آزمایشی	ارائه	پرسشنامه	دانشجویان رزیدنت بخش اورژانس	۲۹
۲٦	Sadeghi A	۲۰۱٦	Archives of Iranian Medicine	آزمایشی	ارائه	پرسشنامه	دانشجویان اینترن بخش داخلی	۳۰
۲۷	Stern P	2008	Occupational Therapy In Health Care	آزمایشی	اهداف، ارائه	پرسشنامه	دانشجویان کاردرمانی در پیتزبرگ پنسیلوانیا	۳۲
۲۸	Bowles PFD	2013	British Journal of Hospital Medicine	گردآوری	اهداف، ارائه	–	–	۳۳
۲۹	Wray CM	۲۰۱۸	Journal of Hospital Medicine	کیفی	اهداف، ارائه	تحلیل تماتیک	نمونه در دسترس	۳٤

۳-۲-۲- ژورنال‌کلاب مبتنی بر شواهد و مسأله : این مدل دارای سه گام است:۱) انتخاب موضوع به روز توسط دانشجویان ارائه‌کننده. ۲)جست‌وجوی پیشینه برای مشخص کردن مقالات مناسب در مورد مسأله انتخاب شده. ۳) انتقاد آگاهانه از مقالات انتخاب شده. این انتقاد مبتنی بر راهنمای ساختارمندی (چک لیست یا نرم افزار) است و باید توسط یک مربی که در زمینه‌ی انتقاد آگاهانه تجربه دارد بررسی شود (۱۳و۲۳و۲٤).

۳-۲-۳- ژورنال‌کلاب‌های آموزش روش شناسی : این روش یک شیوه انگیزشی است که طی آن بحث و چالش پیرامون روش شناسی و شاخصه‌های آن مانند کیفیت، اعتبار، پایایی داده‌ها و نوع تحلیل آن پرداخته می‌شود(۱۳).

۳-۲-٤- ژورنال‌کلاب تعاملی: هدف از طراحی این روش ترکیب مزایای ژورنال‌کلاب سنتی با رویکردی جدید است که طی آن یک تجربه مشارکتی، کاربردی و لذت بخش در آموزش پزشکی ارائه کند. شرکت‌کنندگان مانند مدل سنتی منفعل نبوده و در نقد و تجزیه و تحلیل انتقادی فعالانه داده‌های مشارکت دارند(۱۱و۲۰).

۳-۲-۵- ژورنال‌کلاب جایگزین: خلاقیت یکی از عوامل مهم در این ژورنال‌کلاب است. در این روش از انواع متنوعی از شیوه‌ها و ابزارها شامل ویدئو، کتاب و داستان سرایی‌ها استفاده می‌شود و نسبت به نوع سنتی پیچیده‌تر است(۱۳).

۳-۲-٦- ژورنال‌کلاب نوآورانه : این نوع ژورنال‌کلاب از "نظریه ی یادگیری بزرگسالان " با تمام اجزای اصول یادگیری بزرگسالان استفاده می‌کند. این نوع شامل ارتباط دادن دانش با تجربه‌ی استفاده از حل مسأله، استفاده از روش‌های آموزش چندگانه و سودمند است(۱۳و۲۵).

۳-۲-۷- ژورنال‌کلاب آنلاین : با توجه به اهمیت این ژورنال‌کلاب‌ها، نوع آنلاین و در فضای مجازی آن‌ها نیز توسعه یافته است. این روش به شرکت‌کنندگان اجازه می‌دهد تا در زمینه‌های مختلف کاوش بیش‌تر نمایند، اظهارنظر کنند و در طی این اظهارات مواردی مانند اظهار نظر در مورد نویسنده مقاله و نگرش وی به موضوع نیز بحث‌های تبادلی رخ می‌دهد (۵و۹و۲٦و۲۷).

۳-۲-۸- ژورنال‌کلاب وارونه : این نوع ژورنال‌کلاب مبتنی بر مدل «یادگیری فلیپ یا وارونه» طراحی شده است. در مدل یادگیری وارونه، انتقال دانش به دانشجویان قبل از کلاس، از طریق مطالب و مفاهیمی شامل مقالات، صفحات اکسل، پی دی اف، تصاویر و پاورپوینت‌ها صورت می‌گیرد. دانشجو در ابتدا در یک فضای فردی مرحله انتقال دانش را طی کرده و در یک فضای گروهی مرحله درونی‌سازی اطلاعات رخ می‌دهد. در نتیجه کلاس به یک محیط آموزشی پویا و تعاملی تبدیل می‌شود و در آن استاد با دانشجویان به تعامل، بحث و گفتگو در مورد

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-25]

مباحث می‌پردازد(۲۸). چهار ستون اصلی این ژورنال‌کلاب‌ها شامل: محیط انعطاف‌پذیر، فرهنگ یادگیری، محتوای هدفمند و مربی حرفه‌ای هستند. برای رسیدن به اهداف ذکر شده قبل از جلسات ژورنال‌کلاب یک تیم با تجربه به صورت هدف‌مند مقاله‌های قابل توجهی را که شایسته‌ی بررسی عمیق هستند انتخاب می‌کنند(۲۹).

۳-۲-۹- ژورنال‌کلاب به روش یادگیری مبتنی بر مسأله: حسینی نقل می‌کند این روش برای نخستین بار توسط جورابچی مطرح شده است. به این صورت که در ابتدای جلسه قسمت‌هایی از مقاله انتخاب شده و چند سؤال بازپاسخ به شرکت‌کنندگان داده می‌شود. سپس چند گروه از افراد شرکت‌کننده تشکیل می‌شود و در گروه‌ها در مورد طراحی تحقیق و روش آمار پیشنهادی بحث و جمع‌بندی انجام می‌شود. سرگروه‌ها نتایج کار هر گروه را ارائه می‌دهند. سپس پیشنهادها را با روشی که نویسنده مقاله استفاده کرده مقایسه می‌کنند و مزایا و معایب آن به بحث گذاشته می‌شود (۱۰). بعد از بحث‌های این گروه کوچک، گروه‌ها به جلسه اصلی بر می‌گردند تا نتایج گفتگوهای خود را به اشتراک گذارند(۳). باوندز و بون(Bounds & Boone) شرکت‌کنندگان در جلسه را در چهار دسته تسهیل‌گر که عضو هیأت‌علمی است، رزیدنت‌های ارشد، رزیدنت‌ها و اعضا که شامل کارآموزان هستند تقسیم می‌کند. در جلسه اعضا به گروه‌های کوچک تقسیم می‌شوند (معمولاً ۵-۸ عضو)، و توسط تسهیل‌گر هدایت می‌شوند و درباره مقاله بحث کنند. رزیدنت‌ها تجزیه و تحلیل خود را از مقاله با پیروی از نقد رزیدنت‌های ارشد ارائه می‌دهند. رزیدنت‌ها بحث را هدایت می‌کنند، در حالی که تسهیل‌کنندگان وظیفه‌ی مطرح کردن پرسش‌ها و نظارت را برعهده دارند. به دنبال بحث‌های گروهی کوچک، هر کس دوباره خلاصه و نکات کلیدی را مورد بحث قرار می‌دهد. پس از هر جلسه، سه نفر از رزیدنت‌های تعیین شده خلاصه‌ای از نکات اصلی بحث را برای توزیع الکترونیکی تهیه می‌کنند(۲۹).

۳-۲-۱۰- مدل چرخشی: ودز و وینکل (Woods & Winkel) به نقل از صادقی(۳۰) یک مدل چرخشی برای ژورنال‌کلاب ارائه کرده‌اند که شامل چهار مرحله مختلف است. در مرحله اول مقالات متفاوت با نتایج و دیدگاه‌های متضاد در مورد یک موضوع واحد ارائه می‌شود که منجر به دقت و توجه به روش پژوهش مقالات می‌شود. در مرحله دوم مقالات کلاسیک راجع به موضوع مورد نظر ارائه می‌شود که علاوه بر ارائه اطلاعات مهم بالینی، تاریخچه‌ای از موضوع را هم بیان می‌کند. در مرحله سوم حضار به صورت قدم به قدم یک مقاله را ارزیابی می‌کنند. چهارمین مرحله به طراحی تجربی مقاله می‌پردازد. در این مرحله سه مقاله که به ترتیب گذشته‌نگر،آینده‌نگر و با رویکرد زمینه‌یابی هستند مورد بررسی قرار می‌گیرندو قدرت، ضعف و مناسب بودن هر یک ارزیابی می‌شود. این نوع جلسات چرخشی برای دستیاران سال‌های پایین مناسب است(۳۰و۳۱).

همان‌طور که ذکر شد همه مدل‌های ارائه شده به ساختار برگزاری جلسات نیز تا اندازه‌ای می‌پردازند. اما برخی از مطالعات تأکید بر ساختار اجرایی دارند، اما نهایتا آنرا تحت عنوان مدل خاصی قرار نداده‌اند(۳۲). در پژوهش دیگری آمده است که برای تدوین یک ژورنال کلاب باید مراحل زیر مورد توجه قرار گیرد انتخاب یک هدایت‌کننده، تعریف اهداف، زمان‌بندی و برنامه ریزی، ایجاد انگیزه برای حضور فعال در جلسه ارائه(۳۳). روزنتال و روزنتال (Rosenthal &Rosenthal) نیز بر حضور یک رهبر هدایت‌کننده برای ژورنال کلاب تأکید کرده و بر اهمیت فعال بودن رهبر توجه می‌کنند. به این ترتیب مراحل ساختاری یک ژورنال کلاب را شامل انتخاب موضوع، شناسایی رهبر تعیین شده (DL)، انتخاب مقاله و ارائه می‌دانند. در تمامی این مراحل عضو فعال و رهنمود دهنده رهبر است(۱۱).

بحث

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-25]

تبدیل ژورنال کلاب سنتی به یک مدل تعاملی، ارائه منفعلانه از تحقیقات اخیر را به یک فضای علمی نقادانه و یک بحث پویا و فعال توسط حضار و ارائه‌دهندگان تبدیل کرد. این مدل منجر به افزایش حس کنجکاوی و اکتشاف‌گری افراد گردیده، علاوه بر آن بستری برای تمرین، تقویت و اکتساب مهارت‌های متعدد در این رابطه فراهم نمود(۱۱و۳۰). پژوهش حاضر به مرور روایتی مطالعات صورت گرفته بر روی ژورنال کلاب پرداخت تا از این منظر با توجه به اهداف و اهمیت این مقوله به ارائه ساختاری برای جلسات ژورنال کلاب بپردازد. با توجه به آنچه مقالات در این رابطه ذکر کرده‌اند یک ژورنال کلاب وقتی نقطه عطف دانش بالینی و پژوهش تجربی است که بایدها و نبایدهایی را به عنوان اصول اولیه رعایت نماید. بر این اساس ژورنال کلاب‌ها؛ نباید صرفاً محدود به جلسه ارائه ژورنال کلاب باشد و ضروری است سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌هایی در راستای اهداف، قبل و بعد از جلسه ارائه نیز تدوین گردد(۳و۱۰و۲۰و۲۸و۲۹و۳۲). نباید صرفاً ارائه یک مقاله و تأیید نتایج آن باشد(۳و۱۶و۲۰و۳۰و۳٤). نباید یک بحث و یا ارائه یک سویه از سمت ارائه‌کنندگان باشد. باید راهکارهایی اتخاذ شود که به تشویق مشارکت حداکثری در اعضا بپردازد(۱و۳و۱۱و۳۰). باید شیوه‌هایی برای نقد سودمند علمی در اختیار شرکت‌کنندگان قرار گیرد(۱۰و۱۱و۱۷و۳۰). باید محدود به ارائه گروه خاصی از مقالات نباشد و از مقاله‌های به روز و مقالات کلاسیک استفاده شود(۱۳و۲۱و۲۲و۲۹). باید الگوی منظم و چندمنظوره برای جلسات تدوین شود(۳و۱۱و۲۰و۳۰). باید از فضای مجازی جهت پربارتر کردن برنامه بهره برد(۱٤و۱۹و۲٦و۲۷). عدم رعایت این موارد در طرح و مدلِ ارائه می‌تواند یک ژورنال کلاب را از اهداف و ضرورت‌های آن دور سازد و تبدیل به یک ارائه ضعیف و با حداقل کاربرد نماید.

برخی از مشکلات مدل‌های ارائه شده عبارت است از:

۱) در اغلب موارد از "جامعیت تبیینی" برخوردار نیستند و به یک الگوی کلی اکتفا می‌کنند (مانند مدل‌های ۳-۲-۱ تا ۳-۲-٦) و یا دارای نواقصی هستند (مانند مدلی که روزنتال و روزنتال (Rosenthal & Rosenthal)(۱۱) ارائه کردند).

۲) محدود به موضوع خاصی هستند که کاربرد محدودی دارد (مانند مدل ۳-۲-٤).

۳) صرفاً به محتوا پرداخته‌اند (مانند مدل ۳-۲-۱۰).

٤) برخی از موارد مقوله تعامل را به طور خاص لحاظ کرده‌اند و در بقیه، مورد غفلت قرار گرفته است.

از این رو با توجه به اصول برآمده از مطالعات و روش‌های ارائه شده، نگارندگان این مقاله به ارائه مدلی ٥ مرحله‌ای برای اجرای جلسات ژورنال کلاب پرداخته‌اند که در شکل۱ مشاهده می‌شود.

۱. مرحله مقدماتی: انتخاب کمیته ارزیاب، انتخاب تیم‌های ارائه دهنده (دانشجوی دکتری به عنوان ارائه دهنده اصلی، دانشجوی کارشناسی ارشد به عنوان همکار، استاد یا اساتید ناظر و نقدکننده)، انتخاب سالانه مباحث به روز.

در این راستا تشکیل کمیته بالینی ارزیابی جهت تدوین سیاست‌گذاری‌های مهم ضروری است. این کمیته در مورد زمان، مکان، نحوه شرکت اساتید، ارائه گواهینامه‌ها، تیم‌های ارائه‌دهنده، تدوین چک لیست نقد و چک‌لیست ارزیابی، و انتخاب سالانه مباحث تصمیم‌گیری می‌نماید. به این صورت که مباحث مهم در دسته‌هایی تقسیم شده و مقالات مرتبط با مباحث طی چند جلسه ژورنال کلاب بررسی و بیان شود. به طوری‌که یک ارائه علمی قوی در رابطه با موضوع طی چند جلسه صورت پذیرد. پیشنهاد می‌شود در رابطه با محتوا از مدل چرخشی تبعیت شود.

۲. مرحله کاوش: ایجاد پرسش بالینی، انتخاب موضوع برای جستجو، انتخاب کلیدواژه‌ها، جستجو در منابع، یافتن مقالات مرتبط.

پرسشی که در ذهن شکل می‌گیرد و فرد به دنبال کشف آن به جستجوی منابع می‌پردازد، نقطه مهمی در جابه‌جایی مرزهای دانش است که مدخل ارائه در جلسات ژورنال

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-25]

کلاب نیز هست. چنین پرسشی راهگشایی برای جستجوی کلیدواژه‌ها و منابع است.

۳. اعتباریابی و انتخاب مقاله: غربال‌گری اولیه شامل چک کردن مقالات با ملاک‌های ورود و خروج. غربال‌گری ثانویه شامل مطالعه چکیده مقالات، انتخاب یک تا سه مقاله بر اساس ملاک‌ها، انتخاب نهایی مقاله یا مقالات.

یکی از وظایف مهم تیم ارائه‌دهنده تدوین ملاک‌های خروج و ورود است. پس از تدوین این ملاک‌ها غربال‌گری اولیه و ثانویه جهت انتخاب مقاله صورت می‌پذیرد. تصمیم کمیته بالینی و تیم ارائه‌دهنده در رابطه با ارائه تعداد مقالات اهمیت دارد؛ چرا که در برخی از موارد ضروری است مقالاتی در کنار هم ارائه شود تا شکل منسجمی از یک ارائه علمی- انتقادی صورت پذیرد.

٤. مرحله ارائه: ارائه چکیده مقاله در ت جهت پیش مطالعه، ارائه و بحث در مورد مقاله (۲۰دقیقه)، گسترش و توسعه فضای بحث بین گروهی؛ اجازه شرکت مجازی به افراد در ژورنال کلاب و بحث آنلاین (۱۵ دقیقه)، نقد توسط اساتید (۲۰ دقیقه)، جمع‌بندی و ارائه راهبرد و پیشنهاد (۱۵ دقیقه) و ارزیابی جلسه از حضار طبق چک‌لیست.

با مطالعه چکیده ذهن شرکت‌کنندگان آماده بحث گروهی می‌شود. آنچه مطالعه حاضر برای مدخل ارائه بحث برای مشارکت حداکثری اعضا پیشنهاد می‌کند، مطرح کردن پرسش شکل گرفته در ذهن ارائه دهنده و پس از دریافت بازخوردهای شرکت‌کنندگان تبیین مراحل رسیدن به مقاله مورد نظر برای ارائه است. بحث و ارائه نظرات شرکت‌کنندگان آنلاین و حضوری قبل از نقد توسط اساتید، جلسه را از ارائه صرف خارج کرده و پویایی به شرکت‌کنندگان می‌دهد. در نهایت جمع‌بندی ارائه دهنده به همراه پیشنهادات و راهبردها جهت رسیدن به نتیجه‌ای در مورد موضوع علمی است. فرم ارزیابی در اختیار حضار قرار می‌گیرد تا بر اساس نظرات ایشان بهبود و اصلاح در گزینه‌های مختلف جلسه صورت پذیرد. استفاده از فرصت فضای مجازی به افراد بیش‌تری اجازه می‌دهد تا در جلسات ژورنال کلاب حضور فعال داشته باشند.

۵. مرحله تکمیلی: ارائه مقاله کامل در سایت، ارائه مباحث عمده مطرح شده در جلسه و جمع‌بندی نهایی، امکان نقد و تحلیل آفلاین مقاله توسط دانشجویان و اساتید در ظرف مدت یک هفته بعد از برگزاری جلسه، بررسی نقدها توسط تیم ارائه دهنده و پاسخگویی به آنها.

مرحله تکمیلی به منظور تکمیل فرآیند آموزش در سطح آفلاین و مجازی صورت می‌گیرد و تداوم ارتباط علاقه‌مندان با تیم ارائه دهنده را تشویق و ترغیب می‌نماید.

مدل ارائه شده در این پژوهش بر سایر مدل‌های ارائه شده مانند مدلی که زارا و فری واگل (Dzara & Frey-Vogel) ارائه کردند(۲۰). مزیت‌ها و تفاوت‌هایی در ساختار و فرآیند دارد. در این مدل تلاش شده تا روش منسجمی ارائه شود، مدل آنلاین- آفلاین کمک می‌کند تا علاوه بر افزایش پویایی در شرکت‌کنندگان که به فرآیند یادگیری بهتر و عمیق‌تر کمک می‌نماید، فضای دسترسی افراد بیش‌تر با تعامل بهتر و نقد وسیع‌تر رخ دهد

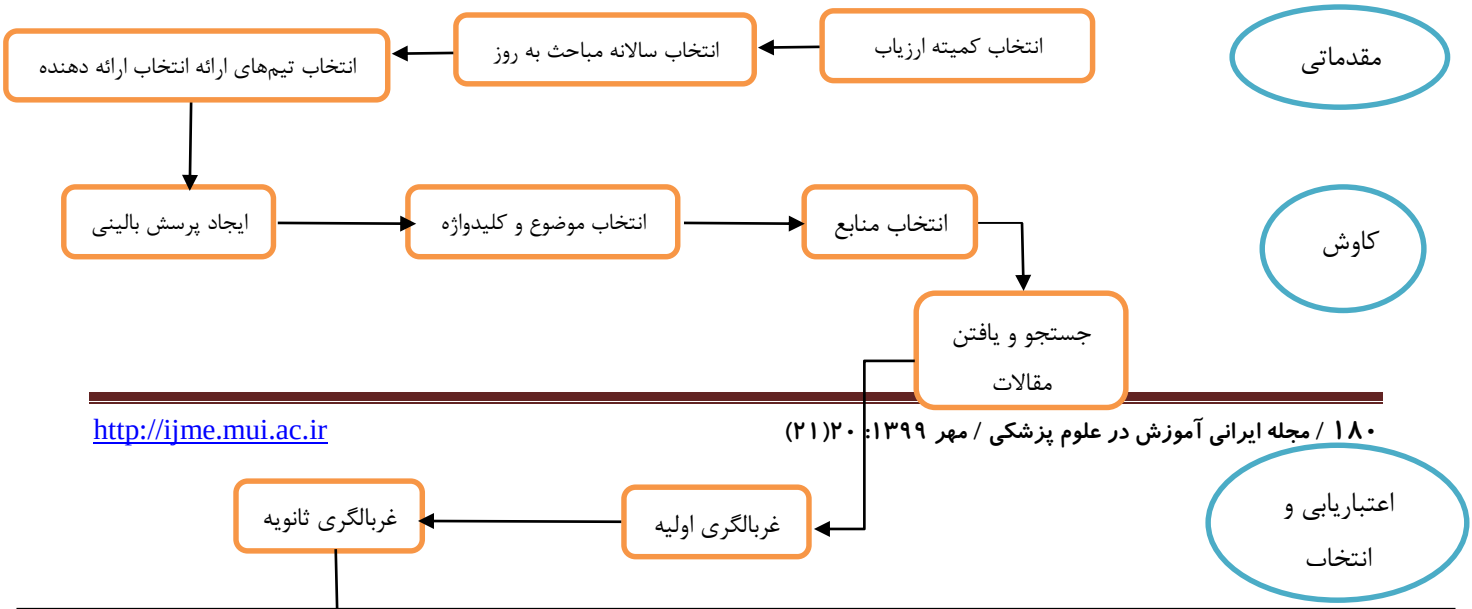

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-25]

شکل ۱: الگوی برگزاری ژورنال کلاب

نتیجه‌گیری

ژورنال کلاب به عنوان یک روش آموزشی، به ایجاد نگرشی نو در علم پرداخته است. چنین نگرشی به تعادل ساختی و ساخت‌زایی هم‌راستا با یکدیگر می‌انجامد. تعادل ساختی از آن رو که به تأیید و تأکید دانش موجود می‌پردازد و ساخت‌زایی از آن جهت که دانشجویان و متخصصین را بر آن می‌دارد تا با بهره‌گیری از قدرت خلاقیت خویش، با توجه به دانش و تجربه بالینی افزودهای به مرزهای دانش داشته است و از «استفاده‌کننده محض» بودن فاصله بگیرند.

مطالعه حاضر با بررسی مروری مطالعات صورت گرفته در این زمینه به ارائه مدلی برای برگزاری هر چه سودمندتر جلسات ژورنال کلاب پرداخته است. این الگو وجه متمایزی دارد که علاوه بر تجمیع روش‌های مفید ارائه شده در قالب یک مدل به توسعه بهره‌برداری از فرصت فضای مجازی در این راستا پرداخته است. این الگو شامل مرحله مقدماتی، مرحله کاوش، مرحله اعتبارسنجی و انتخاب، مرحله ارائه و مرحله تکمیلی است. پیشنهاد می‌شود که در پژوهش‌های بعدی به ارزیابی این الگو پرداخته شود و مورد بررسی و نقد قرار گیرد.

قدردانی

بدین وسیله نویسندگان از مسئولین پژوهشکده خانواده دانشگاه شهید بهشتی که در تدوین این مقاله همراهی و حمایت کردند، تشکر و قدردانی می نماید.

منابع

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-25]

1. Cooper AL, Brown JA. Journal clubs: Engaging clinical nurses and midwives in research. J Contin Educ Nurs. 2018; 49(3): 141-144.
2. Carvalho-Filho MA, Santos TM, Ozahata TM, Cecilio-Fernandes D. Journal club challenge: Enhancing student participation through gamification. Med Educ. 2018; 52(5): 551-1.
3. Szucs KA, Benson JD, Haneman B. Using a guided journal club as a teaching strategy to enhance learning skills for evidence-based practice. Occup Ther Health Care. 2017; 31(2): 143–9.
4. Banidavoodi SH, Banidavoodi SH. [Barresi e keifiat e bargozari e journal club az didgah e asatid, dastyaran va karvarzan e gorouh e atfal e daneshgah e olume pezeshki jondi shapour e Ahvaz dar sal 1394]. Avvalin Congereh elmi pazhouheshi sarasary touseeh va tarvij e olum e tarbiyati, ravan shenasi, jameeh shenasi va olum e farhngi ejtemaee Iran; 2015 Sep 12-13; Tehran, Iran. [Persian]
5. Topf JM, Sparks MA, Phelan PJ, Shah N, Lerma EV, Graham-Brown MP, et al. The evolution of the journal club: from Osler to Twitter. Am J Kidney Dis. 2017; 69(6): 827-36.
6. Eini A. [Journal Club, Khandan E Gorouhi E Nashriat E Elmi]. Roshde Amoozesh E Olum E Ejtemaee. 2016; 19(2): 52-5. [Persian].
7. Joorabchi B. How to: Construct and use a problem-based programmed lecture. Med Teach. 1982; 4(1): 6-9.
8. Sadeghi A. [Barresi e moshkelat e tahghigh dar reshte haye oloume ensani az didgah e asatid e daneshkade haye oloume ensani e daneshgah e Esfahan] [dissertation]. Isfahan: Isfahan University of Medical Science; 1991. [Persian]
9. Berman D, Braig Z, Simms B, Anderson T, Dougherty K, Marcinkowski K, et al. Efficacy of medical student surgery journal club. J Surg Educ. 2019; 76(1): 83-8.
10. Hoseini SM. [Journal club and its effective presentation]. The Journal of Qazvin University of Medical Sciences. 2002; 6(2): 88-92. [Persian]
11. Rosenthal J, Rosenthal KS. Interactive journal club: teaching an old dog new tricks. J Med Educ Curric Dev. 2017; 4:1-6.
12. Khadem Rezaeian M, Dadgar Moghaddam M, Tabrizi M. [Quality of journal club in different groups in medical school]. Medical Journal of Mashhad University of Medical Sciences. 2017; 59(6): 330-341.[Persian]
13. Ankola AV, Hebbal M, Ratika. Journal club: A step towards evidence based practice. Journal of Indian Association of Public Health Dentistry. 2011; 9(18): 84-8.
14. Sortedahl C. Effect of online journal club on evidence-based practice knowledge, intent, and utilization in school nurses. Worldviews Evid Based Nurs. 2014; 9(2): 117-25.
15. Swift G. How to make journal clubs interesting. Advances in Psychiatric Treatment. 2006; 10(1): 67-72.
16. Gloeckner MB, Robinson CB. A nursing journal club thrives through shared governance. J Nurses Staff Dev. 2012; 26(6): 267-70.
17. Shariat Moharari R, Asl Soleimani H. [How to manage a journal club?]. The Journal of Urmia University of Medical Sciences 2008; 19(3): 257-64.[Persian]
18. Hartzell JD, Veerappan GR, Posley K, Shumway NM, Durning SJ. Resident run journal club: a model based on the adult learning theory. Med Teach. 2009; 31(4): e156-61.
19. Carta T, Gawaziuk JP, Cristall N, Forbes L, Logsetty S. Evaluation of a multidisciplinary burn care journal club: Lessons learned. Burns. 2018; 44(3): 560-565.
20. Dzara K, Frey-Vogel AS. Medical education journal club for the millennial resident: An interactive, no-prep approach. Acad Pediatr. 2019; 19(6): 603-607.
21. Dwarakanath LS, Khan KS. Modernizing the journal club. Hospital Medicine. 2000; 61(6): 425-7.
22. Packard K, Herink M, Lenz TL. Comparison of traditional versus evidence-based journal club formats. Innovation in Pharmacy. 2011; 2(1):1-14.
23. Shahi R, Navarro A, Quach N. Implementing evidence-based decision-making: Forming a student extracurricular evidence-based journal club. The Journal of Evidence-Based Dental Practice. 2006; 6(3): 209-11.
24. Phillips RS, Glasziou P. What makes evidence-based journal clubs succeed?. BMJ Evidence-Based Medicine. 2004; 9(2): 36-7.
25. Turner A, Rosewall T. Implementing an innovative journal club in the workplace: a beginners' guide. Journal of Medical Imaging and Radiation Sciences. 2011; 42(3): 130-6.

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-25]

26. Chan TM, Thoma B, Radecki R, Topf J, Woo HH, Kao LS, et al. Ten steps for setting up an online journal club. Journal of Continuing Education in the Health Professions. 2015; 35(2):148-54.
27. Kean EB. Creating an online journal club using WordPress.com. Am J Nurs. 2013; 113(3): 61-5.
28. Chang SC, Hwang GJ. Impacts of an augmented reality-based flipped learning guiding approach on students' scientific project performance and perceptions. Computers & Education. 2018; 125: 226-39.
29. Bounds R, Boone S. The flipped journal club. West J of Emerg Med. 2018;19(1): 23-7.
30. Sadeghi A, Biglari M, Nasseri-Moghaddam S, Soltani A. Medical journal club as a new method of education: Modifications for improvement. Arch Iran Med. 2016; 19(8): 556-60.
31. Woods JR, Winkel CE. Journal club format emphasizing techniques of critical reading. J Med Educ.1982 ;57(10 Pt 1): 799-801.
32. Stern P. Using journal clubs to promote skills for evidence-based practice. Occup Ther Health Care. 2008; 22(4): 36-53.
33. Bowles PF, Marenah K, Ricketts DM, Rogers BA. How to prepare for and present at a journal club. British Journal of Hospital Medicine. 2013; 74(10): 150-2.
34. Wray CM, Auerbach AD, Arora VM. The adoption of an online journal club to improve research dissemination and social media engagement among hospitalists. J Hosp Med. 2018; 13(11): 764-769.

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-25]

Journal Club is a Turning Point of Clinical Knowledge and Therapeutic Experience: Presenting a model

Zahra Abdekhodaie[1], Najmeh Keynezhad[2], Mahtab Mohammadi Keyvani[3], Arefe Zangiabadi[4]

Abstract

Introduction: Today, is the era of knowledge, data, and different sciences relying on knowledge and research have continued their growth. This way, research and the method of research reading and application in clinical setting have been particular importance. This study endeavored to provide a useful and interactive way to hold meetings in addition to reviewing studies related to the Journal Club focusing on science dealing with the patient's bedside such as medical sciences and psychology.
Methods: In this narrative review study the keyword journal club in conjunction with history, presentation, psychology, clinical psychology, and clinical research have been searched in Google scholar, Pubmed, SID, Ensani, Irandoc, Civilica, Magiran, Noormagz data bases in the years 2000-2019.
Results: The preliminary search resulted in 284 articles. After removing repetitive articles, we reached 143 articles and after reading title and abstract and considering the including and excluding criteria, 29 articles were included in the study. The results were obtained in three main themes which are necessity, goals, and presentation. Goals as the major theme included five subthemes and presentation theme included two subthemes.
Conclusion: According to the results of the reviewed studies for holding journal club, which could be the turning point of knowledge and experience, principles and rules need to be followed. According to these principles this study presented a five-step model including Preliminary, Exploration, Validation, Selection, Presentation and Supplementary steps for journal club meetings.

Keywords: Journal club, Narrative review, Clinical psychology, Medical sciences

Addresses:
1. (✉) Assistant Professor, Family Research Institute, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran. Email: Z_abdekhodaie@sbu.ac.ir
2. Master of Science Student in Clinical Psychology, Family Research Institute, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran. Email: n.keynezhad@mail.sbu.ac.ir
3. Master of Science Student in Clinical Psychology, Family Research Institute, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran. Email: mahtabmohammadi6821@yahoo.com
4. Master of Science Student in Clinical Psychology, Family Research Institute, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran. Email: arefe.zangiabadi@gmail.com

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-25]